

Sygn. akt I CSK 3752/22

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa B. C. i M. C.
przeciwko P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym 3 marca 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z 15 listopada 2021 r., sygn. akt I ACa 878/20,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawił jako pytania: „Czy odszkodowanie z tytułu poniesionych kosztów na rewitalizację akustyczną (art. 129 ust. 2 w związku z art. 136 ust. 3 p.o.ś.), należne jest bez względu na to, czy strona powodowa w rzeczywistości poniosła takie koszty w stosunku do swojej nieruchomości, czy też do powstania odpowiedzialności odszkodowawczej konieczne jest uprzednie poniesienie kosztów takiej rewitalizacji? Czy odszkodowanie przyznane formalnie z tytułu poniesienia nakładów akustycznych ze względu na brak spełnienia przez budynki mieszkalne wymagań normowych, w sytuacji gdy nakłady te nie zostały przez właścicieli nieruchomości uprzednio poniesione, stanowi w rzeczywistości odszkodowanie z tytułu utraty wartości nieruchomości w rozumieniu art. 129 ust. 2 p.o.ś.?” oraz – w razie twierdzącej odpowiedzi na powyższe pytania – „czy wcześniejsze przyznane stronie powodowej odszkodowanie z tytułu spadku wartości nieruchomości, nie stanowi naruszenia zasady pełnego odszkodowania (art. 361 § 2 k.c.), poprzez podwójne zrekompensowanie stronie powodowej straty związanej z niedostosowaniem akustycznym budynków do wymogów wynikających z OOU?”.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi

pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Wydany w sprawie wyrok częściowy, odnoszący się do roszczenia o skompensowanie powodom wartości ich nieruchomości utraconej w związku z ustanowieniem strefy ochronnej na terenie, gdzie jest położona, jest już prawomocny. Skarga kasacyjna pozwanego dotyczy wyroku, którym Sąd Apelacyjny rozpoznał jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego rozstrzygającego o roszczeniu zmierzającym do pokrycia wydatków na remont budynku pozwalający na osiągnięcie w nim właściwego klimatu akustycznego.

Z ustaleń faktycznych Sądów *meriti* wynika, że budynek na nieruchomości powodów, wykorzystywany przez nich na cele mieszkalne, nie spełnia norm akustycznych, jakim powinny odpowiadać budynki. Nie spełnia tych norm z uwagi na położenie w sąsiedztwie rozbudowywanego od lat lotniska. Do ustanowienia strefy ochronnej na terenie wokół lotniska dochodzi ze względu na jego szkodzące otoczeniu oddziaływanie (istniejące lub wysoce prawdopodobne). Do ustanowienia strefy ochronnej wokół lotniska prowadzonego przez pozwanego doszło zatem ze względu na intensywność jego działalności i jej wpływ na otoczenie, w tym w szczególności na zdrowie osób zamieszkujących w sąsiedztwie. Określenie w uchwale wymagań technicznych, jakim mają odpowiadać budynki położone w strefach oddziaływania lotniska, ma służyć ustaleniu pewnego balansu między interesem ekonomicznym spółki prowadzącej działalność gospodarczą w ramach portu lotniczego oraz interesem indywidualnym osób odczuwających rozmaite negatywne skutki tej działalności, ale także interesem społecznym, w którym leży utrzymanie dobrej kondycji zdrowotnej przez członków społeczności lokalnej oraz maksymalizowanie korzyści ekonomicznych, jakie przynosi działanie portu lotniczego. Samo ustanowienie strefy ochronnej wokół portu lotniczego nie znosi jego negatywnego wpływu na otoczenie, a co najwyżej stanowi komunikat, że wpływ ten osiągnął poziom wymagający zinstytucjonalizowanej reakcji i określenia działań, które pozwolą przywrócić naruszoną równowagę pomiędzy powołanymi wyżej interesami. Uchwała uwzględnia właściwości terenu, na którym ma działać, a o kształtowaniu przez nią tych właściwości można mówić co najwyżej w długiej perspektywie, gdy użytkownicy terenu dostosują swoje zachowania do określonych

nią standardów, po to, by usunąć negatywne skutki czynnika destruktywnie oddziałującego na środowisko albo przynajmniej je zminimalizować.

W uchwale z 7 kwietnia 2022 r., III CZP 80/22 (OSNC 2022, nr 11, poz. 106) Sąd Najwyższy stwierdził, że nie każda nieruchomości usytuowana w granicach strefy ochronnej jest dotknięta ograniczeniami, nie w stosunku do wszystkich wprowadza się zakazy, nakazy czy zalecenia i nie każda znajduje się w strefie przekroczeń standardów jakości środowiska dla zabudowy mieszkaniowej. Samo zatem „zawężenie granic własności”, czy „stygmatyzacja nieruchomości” nie stanowią podstawy do dochodzenia odszkodowania z tytułu ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania. Okoliczności, o których tu mowa mają jednak znaczenie dla problemu wartości nieruchomości powodów, a te zostały zbadane i objęte wyrokiem częściowym, którego niniejsza skarga nie dotyczy.

W wyroku z 14 października 2021 r., Kapa i inni przeciwko Polsce, skarga nr 75031/13, Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził, że art. 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności chroni prawo jednostki do poszanowania jej życia prywatnego i rodzinnego, mieszkania i korespondencji. Mieszkanie to zazwyczaj miejsce, fizycznie określony obszar, w którym toczy się życie prywatne i rodzinne. Jednostka ma prawo do poszanowania swojego mieszkania, co oznacza nie tylko prawo do rzeczywistej przestrzeni fizycznej, ale także do spokojnego korzystania z tej przestrzeni. Naruszenia prawa do poszanowania mieszkania nie ograniczają się tylko do namacalnych, fizycznych naruszeń – takich jak nieuprawnione wtargnięcie do domu danej osoby, ale obejmują również inne ich rodzaje – takie jak hałas, emisje, zapachy lub inne formy zakłóceń. Poważne naruszenie może skutkować naruszeniem prawa osoby do poszanowania jej mieszkania, jeśli uniemożliwia jej korzystanie z udogodnień mieszkania (zob. *Hatton i Inni przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, nr 36022/97, § 96, ETPC 2003-VIII). W sytuacji, gdy jednostka jest bezpośrednio i poważnie dotknięta poważną szkodą w środowisku, taką jak hałas lub inne zanieczyszczenia, może pojawić się kwestia naruszenia art. 8 Konwencji (zob. *Hatton i Inni*, op. cit., § 96; *López Ostra przeciwko Hiszpanii*, wyrok z dnia 9 grudnia 1994 r., seria A nr 303-C; *Powell i Rayner przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, wyrok z dnia 21

lutego 1990 r., Seria A nr 172, str. 18, § 40; oraz Furlepa przeciwko Polsce (dec.), nr 62101/00, 18 marca 2008 r.). Chociaż przedmiotem art. 8 jest zasadniczo ochrona jednostki przed arbitralną ingerencją władz publicznych, to w jego zakres może wchodzić przyjęcie przez władze środków mających na celu zapewnienie poszanowania życia prywatnego, nawet w sferze stosunków między jednostkami (zob. m.in. Stubbings i Inni przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, 22 października 1996 r., § 62, Zbiór Wyroków i Decyzji 1996-IV, oraz Surugiu przeciwko Rumunii, nr 48995/99, § 59, 20 kwietnia 2004 r.). W przypadku, gdy zakłócenia hałasu lub inne uciążliwości wykraczają poza zwykłe trudności związane ze życiem sąsiedzkim, mogą one wpływać na spokojne korzystanie z mieszkania niezależnie od tego, czy są powodowane przez osoby prywatne, działalność gospodarczą czy instytucje publiczne (zob. Apanasewicz przeciwko Polsce, nr 6854/07, § 98, 3 maja 2011 r.; Mileva i Inni przeciwko Bułgarii, nr 43449/02 i 21475/04, § 97, 25 listopada 2010 r.; oraz Udovičić przeciwko Chorwacji, nr 27310/09, § 148-149, 159, 24 kwietnia 2014r.).

Dążąc do zasądzenia na ich rzecz wydatków, jakie powinni ponieść w celu zapewnienia sobie właściwego klimatu akustycznego do życia, powodowie zmierzają do usunięcia skutków negatywnego oddziaływania pozwanego na ich zdrowie. O występowaniu tego negatywnego oddziaływania można wnioskować już na tej podstawie, że hałas emitowany przez pozwanego przekracza ustalone normy. Skoro pozwany nie planuje zaprzestania działań negatywnie oddziałujących na nieruchomość i osoby powodów, to mogą oni na podstawie art. 435 § 1 k.c. w związku z art. 322 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973) żądać naprawienia szkody obejmującej nieponiesione koszty zapewnienia w tym budynku klimatu akustycznego zgodnego z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 21 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265), orzeczono jak w postanowieniu.

